

НОВИ САД - На данашњи дан **1855. године** рођен је војвода српске војске Живојин Мишић, учесник свих ратова Србије од 1876. до 1918, један од најбриљантнијих војсковођа Првог светског рата. Војно образовање стекао је на Артиљеријској школи у Београду и аустријској Стрељачкој школи, а на Војној академији у Београду од 1898. до 1904. предавао је стратегију. У српско-турским ратовима од 1876. до 1878. успешно је командовао батаљоном, као и у Српско-бугарском рату 1885. а 1904. је пензионисан због сумње да је непријатељски расположен према официрима-завереницима који су 1903. убили краља Александра Обреновића.

Због ситуације у којој се Србија нашла после аустроугарске анексије Босне и Херцеговине активирао је 1909. У Првом балканском рату исказао се као сјајан стратег и један је од најзаслужнијих за победу над Турцима 1912. у Кумановској бици. У Балканским ратовима и на почетку Првог светског рата био је помоћник начелника штаба Врховне команде. На сопствену молбу 15. новембра 1914, током Колубарске битке, постављен је за команданта Прве армије која је запала у веома тешку ситуацију. Успео је изузетним тактичким потезима да запоседне Суворовски гроб, а потом енергичним дејствима потпуно разбије аустроугарске трупе. Колубарска битка, после које је Мишић добио чин војводе, била је сукоб 300.000 аустроугарских војника са 120.000 српских војника.

Као начелник штаба Врховне команде српске војске руководио је 1918. припремама за пробој Солунског фронта и потом незадрживом офанзивом српске војске. Пробој Солунског фронта који је извршила српска војска довео је до капитулације прво Бугарске и Аустро-Угарске, а затим и других, што је довело до победе савезника у Првом светском рату. Дела: "Стратегија", "Српско-турски рат". Превео је "Тактику" Вилијема Балка. Постхумно су објављена његова сећања: "Моје успомене".

Данас је **недеља, 19. јул 2015. године**. До краја године има 165 дана.

1427 - Умро је српски владар и писац Стефан Лазаревић, назван Стефан Високи, кнез од 1389. до 1402. потом деспот, син кнеза Лазара Хребељановића. У прво време владао је очевим земљама уз помоћ мајке кнегиње Милице и до 1402. признавао је власт турског султана Бајазита I, на чијој се страни борио у биткама на Ровинама 1395. код Никопоља 1396. и код Ангоре 1402. Султан му је поклатио област Вука Бранковића са Приштином и Пећи. После пораза Бајазита код Ангоре од стране Тамерлана, осамосталио се и приближио Угарској од које је 1403. добио Мачву и Београд који је прогласио престоницом а 1421. наследио је Зету. Србија је под њим доживела економски и културни процват. Године 1412. објавио је Рударски законик, важан правни споменик који садржи и статут града Ново Брдо (најзначајнији рудник средњовековне Србије). Подигао је манастир Манасију, окупљао учене људе и литерате, независно од порекла, попут Константина Филозофа. Подстицао је преписе и преводе књига, и сам се бавио књижевношћу - написао је посланицу "Слово љубве", дело непревазиђене књижевне вредности. Са грчког је превео "(Повест) О будућим временима", написао је "Надгробно ридање над кнезом Лазаром", и "Натпис на косовском стубу". Српска православна црква га је прогласила за светитеља.

1545 - Брод "Мери Роуз", понос ратне флоте енглеског краља Хенрија VIII, потонуо је у каналу Солент између обале јужне Енглеске и острва Вајт, одукавши у смрт више од 700 људи.

1814 - Рођен је амерички проналазач Семјуел Колт, према чијем је презимену назван револвер који је конструисао.

1819 - Рођен је швајцарски писац Готфрид Келер, највећи приповедач немачког говорног подручја у Швајцарској. Оригиналним пластичним стилем с истанчаним хумором и симпатијама је описивао мале људе његове родне Швајцарске, ситне грађане, каткад и гротескне ликове. Дела: збирке приповедака "Људи из Зелдвиле", "Циришке новеле", "Седам легенди", "Епиграм", романи "Зелени Хајнрих", "Мартин Заландер".

1834 - Рођен је француски сликар, графичар и вајар Илер Жермен Едгар Дега, виртуозни цртач, сликар којег је највише занимала живост и разноврсност покрета. У почетку реалиста, касније се приближио импресионизму. У уљаној техници израдио је више сјајних портрета, нарочито у младости - касније се више служио пастелом. У зрелом добу радио је готово искључиво фигуре (циклуси "Балерина", "Купачица", "Праља") а поткрај живота и ситне фигуре у воску и глини.

1866 - Умро је немачки математичар Георг Фридрих Бернхард Риман, који је отворио нове правце развитка математике и њене примене у физици и механици. Значајно је допринео математичкој анализи, посебно теорији комплексних функција, теорији парцијалних једначина, геометрији, теорији бројева. Његово име носи низ математичких појмова: Риманов интеграл, Риманова диференцијална једначина, Риманова површ, Риманова сфера, Риманова функција, Риманова геометрија.

1870 - Одговарајући на увредљиву депешу канцелара Ота фон Бизмарка, који је прижељкивао рат у жељи да сломи превласт Француске у Европи и убрза уједињење Немачке под вођством Пруске, француски цар Наполеон III је Пруској објавио рат. Пораз Француске у овом рату значиће крај такозваног Другог царства и окончање бонапартистичких традиција.

1877 - Енглески тенисер Спенсер Гор победио је у финалу првог турнира у Вимблдону.

1883 - На брду Стражилово изнад Сремских Карловаца сахрањени су посмртни остаци српског писца Бранка Радичевића, 30 година после његове смрти у Бечу. Био је то повод за велику националну манифестацију Срба са територије тадашње Аустро-Угарске монархије.

1893 - Рођен је руски писац Владимир Владимирович Мајаковски, утемељивач руског футуризма. Утицао на бројне руске и европске песнике. Дела: збирке песама и поема "Ја!", "Владимир Мајаковски", "Облак у панталонама", "Рат и свет", "Човек", "Све што је написао Владимир Мајаковски", "150.000.000", "Мајаковски се смешка", "Мајаковски се смеје", "Мајаковски се руга", "Песме о револуцији", "О томе", "Владимир Иљич Лењин", "Добро!", драме "Стеница", "Хладан туш".

1896 - Рођен је шкотски писац Арчибалд Џозеф Кронин, у чијим је делима, прожетим благим романтизмом и друштвеном критиком, описан живот рудара и британске средње класе. Дела: романи "Шеширцијин замак", "Цитадела", "Звезде гледају с неба", "Шпански вртлар", "Госпођа са каранфилима", "Три љубави", "Прегршт ражи", "Херојске године", "Јудино дрво", драма "Јупитер се смеје", мемоари "Пустоловине у два света".

1900 - Отворен је париски метро.

1918 - Немци су почели повлачење преко реке Марне, после пропасти офанзиве на Француску у Првом светском рату.

1936 - Умро је српски геолог и политичар Јован Жујовић, геолог светског гласа, утемељивач геолошке науке у Србији, председник Српске краљевске академије, професор Београдског универзитета, члан низа иностраних друштава и академија. Основао је Српско геолошко друштво, Минералогско-геолошки завод и часопис "Геолошки анали Балканског полуострва". Аутор је бројних радова из области геологије и прве геолошке карте Србије и Југославије. Био је министар просвете и спољних послова Србије и један од оснивача Републиканске демократске странке. У политику је ушао под утицајем Живојина Жујовића и Светозара Марковића. Дела: "Геологија Србије I и II", "Топографска и петрографска геологија", "Општа геологија".

1937 - У Београду су одржане велике демонстрације поводом подношења Скупштини на ратификацију конкордата између Ватикана и Краљевине Југославије. У догађају названом касније "Крвава литија", жандармерија је спречила манифестације свештенства и мање групе верника Српске православне цркве. Конкордат који је 1935. склопила влада Милана Стојадиновића није ратификован због притиска јавног мњења. Први такав уговор познат као "Вормски конкордат" склопили су 1122. папа Каликст II и цар "Светог Римског Царства" Хенрих V. Краљевина Србија је потписала Конкордат са Ватиканом 1914. Под тим термином подразумевају се правни споразуми појединих држава са Римском столицом, којима се регулише статус Католичке цркве и њених верника.

1943 - У намери да ослабе италијански фашистички режим, савезници су у Другом светском рату са 700 авиона засули товарима бомби аеродроме и војне полигоне у близини Рима, што је имало страховите последице на расположење војске, морал становништва и став двора.

1947 - Убијен је бурмански председник владе Аунг Сан, творац модерне Бурме (данас Мјанмар). Атентат су организовали десничари и изведен је током седнице владе, којом приликом је убијено и шест министара. Пре Другог светског рата Аунг Сан је био најистакнутији вођа националног покрета за ослобођење те земље од британске колонијалне управе а 1942. у Тајланду је основао Бурманску армију независности. С Јапанцима је учествовао у протеривању Британаца, надајући се независности земље, али је убрзо, увидевши да ће Јапан изиграти покрет за независност, покушао да

организује антијапански покрет отпора. Основао је 1944. Антифашистичку лигу народног ослобођења, која је 1945. помогла савезницима у ослобођењу Бурме. Потом је предводио широк покрет за деколонизацију и у априлу 1947. склапа споразум с британском владом, на основу којег је Бурма шест месеци после његове смрти постала независна.

1956 - Лидери Југославије, Индије и Египта Јосип Броз, Џавахарлал Нехру и Гамал Абдел Насер потписали су тзв. Брионску декларацију којом су осудили блоковску поделу света, што је био први корак ка стварању Покрета несврстаности.

1965 - Умро је корејски државник Сингман Ри, први председник Јужне Кореје, који је као вођа Либералне партије, после поделе корејског полуострва, 1948. постао шеф државе. С власти се повукао 1960. под притиском студентских протеста широм земље због изборних манипулација.

1974 - Шпански диктатор Франциско Франко привремено је због болести предао власт принцу Хуану Карлосу, који је 1975. после Франкове смрти, постао краљ Шпаније.

1980 - У Москви су отворене 22. Олимпијске игре на којима је учествовало 6.000 спортиста из 80 земаља, али се више од 45 држава придружило САД у бојкоту због совјетске инвазије на Авганистан 1979.

1992 - У експлозији аутомобила-бомбе у Палерму убијен је Паоло Борселино, водећи италијански судија у борби против мафије.

1996 - Председник Републике Српске Радован Караџић поднео је оставку на све јавне функције.

2006 - У самоубилачком нападу аутомобилом-бомбом у непосредној близини шиитске џамије Куфа, 160 километара јужно од Багдада погинуле су 43 а повређене 64 особе.

2006 - Либански председник владе Фуад Сениора изјавио је да је 300 људи убијено, 1.000 рањено, док је пола милиона расељено током израелског напада на Либан, и да ће од израелске владе тражити одштету због немерљивог губитка.

2010 - Умро је Дејвид Ворен, аустралијски изумитељ, проналазач "црне кутије". Ворен је почео да ради на таквом уређају 1953. након учешћа у истрази несреће једног авиона. Реч је о направи за снимање података о лету авиона као и разговора у пилотској кабини. Прототип који се појавио 1956. аустралијска Управа за цивилно ваздухопловство одбацила је као безвредан. "Црна кутија" је данас обавезан, саставни део свих авиона.

(Танјуг)